

ВІКТОР ЧУМАЧЕНКО

(26.03.1956 – 05.12.2017)

5 грудня 2017 року національна культура понесла відчутну втрату — відійшов у вічність Віктор Кирилович Чумаченко — кандидат філологічних наук, професор, заслужений працівник культури Кубані, Адиґеї і України, голова осередку НТШ на Кубані у 2000-х роках. Талановитий учений, людина з колосальною ерудицією та великим серцем, В. Чумаченко все своє свідоме життя присвятив дослідженню української літератури. Добре знав не лише в рідному краї, але й в цілому світі діяльність з відродження школи україністики Кубані, знищеної у 1930-х роках, повернення з небуття імен українських діячів культури, Віктор Кирилович власним життєвим прикладом стверджував істину про те, як багато може зробити одна людина.

Народився В. Чумаченко 26 березня 1956 року в козацькій станиці Ахметівська

Лабінського району Краснодарського краю. За сімейним переказом, його прадід Іван Чумаченко сюди переїхав з родиною з Воронежчини. Зацікавлення історією свого роду та краю ще в шкільні роки спонукали Віктора Чумаченка до пошукової роботи, зокрема, у краєзнавчому музеї. Захоплення літературою та спроба писати власні твори визначили його подальший життєвий шлях. У 1973 році він вступає на філологічний факультет Кубанського державного університету, а згодом (у 1983 р.) — в аспірантуру Літературного інституту імені Горького. У 1983 році захищає кандидатську дисертацію. Робота в спецфондах бібліотек дала змогу зібрати матеріали для майбутніх українських проєктів, зокрема про творчість репресованих українських письменників Кубані. Одним з перших таких проєктів стало видання в 1994 році антології «Курень»,

у якій було опубліковано твори українських письменників краю. Того самого року Товариство української культури Кубані (створене в 1991 р.), вченим секретарем якого став В. Чумаченко, уперше на пострадянському просторі Росії випустило періодичне україномовне видання «Вісник». У 1998 році Віктор Чумаченко у співпраці з Вадимом Оліфіренком (Донецьк) підготував підручник з української літератури Кубані «Козак Мамай», увесь тираж якого розійшовся по школах краю. Завдяки його наполегливим пошукам та ентузіазму, до сучасного культурного простору повернулися праці Федора Щербини, Василя Мови, Олекси Кирія.

З ініціативи Віктора Кириловича проходили регіональні наукові конференції (Кухаренківські, Дикарівські читання, Міжнародна конференція «Кубань-Україна: питання історико-культурної взаємодії» та ін.). У своїх статтях та доповідях він принципово виступав проти наукових фальсифікацій щодо української складової в культурі Кубані, називав Голодомор 1933 року геноцидом українського народу, а витіснення української мови з Кубані — лінгвоцидом. Безкомпроміс-

ність науковця принесла йому чимало клопотів, утім, разом з ними прийшло й визнання та повага наукової спільноти не лише вдома, але й в Україні та світі. Сама постать Віктора Чумаченка та його діяльність уособлювали присутність української науки і культури на Кубані.

У науковому доробку В. Чумаченка понад 600 наукових і науково-популярних статей, що побачили світ у наукових виданнях Росії, України, США. Він виховав цілу плеяду молодих науковців, яким прищепив любов до української літератури та культури. Попереду було багато наукових проєктів, серед них також з Інститутом мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, Інститутом енциклопедичних досліджень та іншими науковими установами в Україні.

Проте у Творця інші плани для своїх — обдарованих, сповнених любові. Вічна пам'ять цій світлій людині!

*Колектив ІМФЕ ім. М. Т. Рильського
НАН України*